

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

10 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Țurcan Anatolie și Toma Nadejda,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare, prin care se solicită casarea încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 07 iulie 2020, declarat de avocatul Carabețchi Dumitru în numele condamnatului Rotaru Ion,

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 16.03.2020 - 07.07.2020;

Instanța de recurs în anulare: 27.01.2021 - 10.03.2021.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal

c o n s t a t ă :

1. Prin încheierea judecătoriei Orhei (sediul Telenești) din 07 iulie 2020, a fost respinsă plângerea înaintată de către avocatul Carabețchi Dumitru în interesele condamnatului Rotaru Ion, depusă în condițiile art.313 din Codul de procedură penală, privind anularea ordonanței procurorului r. Telenești, Lilia Calugher, din 27.02.2020, prin care s-a dispus de a refuza în deschiderea procedurii de revizuire a dosarului penal în privința condamnatului Rotaru Ion, ca neîntemeiată.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat că, la data de 13 iunie 2019, de către procurorul r. Telenești, Lilia Calugher a fost emisă ordonanță privind respingerea cererii înaintate de către avocatul Carabețchi Dumitru în interesele condamnatului Rotaru Ion, privind deschiderea procedurii de revizuire.

La data de 04 decembrie 2019 de către judecătorul de instrucție al judecătoriei Orhei, sediul Central a fost emisă încheierea judecătorească prin care s-a admis plângerea avocatului Carabețchi Dumitru, în interesele lui Rotaru Ion, depusă în condițiile art.313 din Codul de procedură penală privind, anularea ordonanței procurorului procuraturii r. Telenești din 13.06.2019 de refuz în deschiderea procedurii de revizuire a procesului penal în privința condamnatului Rotaru Ion, cu anularea ordonanței procurorului Procuraturii r. Telenești din 13.06.2019 de refuz în deschiderea procedurii de revizuire a procesului penal în privința condamnatului Rotaru Ion.

La data de 27.02.2020 procurorul în Procuratura raionului Telenești, Lilia Calugher examinând materialele cauzei penale nr.2012350434 și cererea avocatului Carabețchi Dumitru cu privire la revizuirea procesului penal în privința condamnatului Rotaru Ion, a respins cererea înaintată de către avocat în interesele condamnatului Rotaru Ion, privind deschiderea procedurii de revizuire.

Reiterând prevederile art.art.298 alin.(1), (2), 299, 299¹, 300, 313, 458, 460 Cod de procedură penală, prima instanță a considerat că procurorul Lilia Calugher a examinat minuțios și sub toate aspectele materialele dosarului penal și cele prezentate de către avocatul Carabețchi Dumitru, corect a ajuns la concluzia de a respinge cererea privind deschiderea procedurii de revizuire, or, nu au fost prezentate probe pertinente, concludente și utile care ar dovedi existența temeiurilor ce ar duce la deschiderea procedurii de revizuire.

De asemenea, prima instanță a reținut că la examinarea plângerii în baza prevederilor art.313 din Codul de procedură penală, judecătorul de instrucție nu este în drept să-și asume obligațiile organului de urmărire penală, urmând doar să se expună asupra argumentelor invocate în plângere.

Urmare a celor relatate, analizând situația de fapt stabilită în cadrul examinării plângerii și raportând-o la temeiurile de drept aplicabile cazului examinat, precum și la jurisprudența CEDO, totalitatea circumstanțelor și condițiilor stabilite la soluționarea plângerii în favoarea și în defavoarea admiterii acesteia, în cumul cu celelalte împrejurări ale cazului, prima instanță a ajuns la concluzia că acțiunile efectuate de procuror au fost efectuate în conformitate cu normele legislației în vigoare, iar în cadrul examinării plângerii petiționarului, acestuia nu i-au fost încălcate careva drepturi sau libertăți, prin prisma prevederilor art.6 și art.13 din CEDO.

Prima instanță a menționat că controlul judiciar al procedurii prejudiciară, prevăzut de Codul de procedură penală, indică asupra faptului că se poate înainta plângere împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale organului de urmărire penală, însă petiționarul în plângere nu a enunțat nici un act sau acțiune a organului de urmărire penală care ar cade sub incidența calificativului - ilegal.

3. Avocatul Carabețchi Dumitru în numele inculpatului Rotaru Ion a contestat cu recurs în anulare încheierea, solicitând casarea integrală a încheierii emise de prima instanță la 07 iulie 2019 și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie declarată nulă ordonanța procurorului în Procuratura raionului Telenești, Lilia Calugher din 27.02.2020, de refuz în deschiderea procedurii de revizuire.

În motivarea cererii de recurs în anulare, apărarea a invocat că atât instanța de fond cât și procurorul la pronunțarea hotărârilor sale au comis erori de drept și în baza art.453 alin.(1) Cod de procedură penală le consideră ilegale și pasibile casării.

Avocatul a evidențiat că drept argumente, la adoptarea soluției sale judecătorul și procurorul au indicat faptul precum că, concluziile experților date în raportul extrajudiciar nu s-au bazat pe studierii fișelor medicale pe numele lui Rotaru Ion, ci s-au bazat doar pe certificatul eliberat de către medicii Secției consultative a Spitalului raional Telenești, semnat de mai mulți medici, care ulterior au negat semnarea lui și a veridicității conținutului certificatului menționat.

Analizând argumentele invocate în încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 07.07.2020, se atestă că acestea poartă un caracter formal și sunt totalmente contradictorii cu materialele și argumentele probate ale cazului.

Conform prevederilor art.458 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile judecătorești irevocabile pot fi supuse revizuirii atât cu privire la latura penală, cât și cu privire la latura civilă. Alin.(3) pct.2) al aceluiași articol prevede că revizuirea poate fi cerută în cazurile în care s-au stabilit alte circumstanțe de care instanța nu a avut cunoștința la emiterea hotărârii și care, independent sau împreună cu circumstanțele stabilite anterior, dovedesc că cel condamnat este nevinovat ori a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă sau mai gravă decât cea pentru care a fost condamnat, sau dovedesc că cel achitat sau persoana cu privire la care s-a dispus încetarea procesului penal este vinovat/vinovată.

În acest context, partea apărării a invocat că, condamându-l pe Rotaru Ion atât instanța de fond cât și Curtea de apel Bălți, la judecarea cauzei au încălcat grav prevederile principiului echității - viciu fundamental în sensul violării art. 6§1 din Convenție, nici la urmărirea penală și nici la judecarea în primă instanță nu au fost administrate careva probe, care să fie puse la baza unei concluzii de învinuire a lui Rotaru Ion de comiterea vreunei infracțiuni.

A subliniat că, administrând materialele cauzei penale prima instanță nu a stabilit careva acțiuni, precum că Rotaru Ion este culpabil de comiterea infracțiunii prevăzute de art.171 alin.(3) lit. b) Cod penal, este una cu totul eronată, deoarece acesta nu a întreținut cu Oleinikov Tatiana relații sexuale, din simplul motiv că el nu este în stare să întrețină raporturi sexuale, suferind de maladii, care au influențat negativ la dezvoltarea fiziologică normală a organelor de reproducere. Acesta suferea de hipogonadism, motiv din care efectuarea unui raport sexual fiziologic nu este posibil.

În mare parte la baza condamnării lui Rotaru Ion, au stat doar declarațiile minorei Tatiana Oleinikov, și în deosebi Raportul de expertiză (în comisie) medico-legale nr.34 din 09.01.2013.

A relevat că, organul de urmărire penală și ulterior instanța de fond cât și instanța de apel, erau obligate să verifice și să se pronunțe asupra versiunii inculpatului Rotaru Ion că, nu este el în stare din punct de vedere anatomic și nici fiziologic, să întrețină cu așa zisa parte vătămată careva relații sexuale, deoarece

suferea de o maladie care nu-i permitea să întrețină raporturi sexuale, inclusiv cu stimulatoare farmaceutice (viagra ș.a.) .

În opinia apărării, discordanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, ignorarea unor aspecte evidente, au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii greșite și nemotivate.

Dreptul la un proces echitabil, în lumina Convenției, se bazează pe respectarea cu strictețe a principiilor fundamentale ale procesului judiciar: „egalitatea armelor”, „contradictorialitatea” (mai ales în administrarea probelor), „motivarea deciziilor”, care semnifică tratarea egală a părților pe toată durata desfășurării procedurii în fața instanțelor de judecată, fără ca vre-una dintre ele să fie avantajată în raport cu cealaltă sau celelalte părți în proces, așa încât, părțile litigante să aibă posibilitatea de a-și susține punctul de vedere într-o așa manieră, încât să nu fie puse într-o situație net dezavantajată una față de alta.

Prin urmare, încălcările normelor procesual-penale, lezează dreptul inculpatului la un proces echitabil, drept garantat de art.6 CEDO și constituie un viciu fundamental care a afectat hotărârile atacate, adică reprezintă erori de drept care permit redeschiderea procesului penal în privința lui Rotaru Ion și impun soluția admiterii cererii de revizuire, fiind stabilite alte circumstanțe de care instanța nu a avut cunoștință la emiterea hotărârii și care, independent sau împreună cu circumstanțele stabilite anterior, dovedesc că cel condamnat este nevinovat.

4. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art.452 alin.(1) Cod de procedură penală, persoanele menționate la art.401 alin. (1) pct. 2) și 3), precum și în numele acestor persoane, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile, după epuizarea căilor ordinare de atac.

În conformitate cu art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise doar la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii. Prin urmare, normele de drept nominalizate prescriu, în mod expres că, pot fi atacate cu recurs în anulare doar hotărârile judecătorești, prin care a fost judecată cauza penală în fond, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea II ale Codului de procedură penală - adică calea apelului și recursului ordinar.

Analizând dispozițiile legale expuse mai sus în raport cu speța dată, rezultă că încheierea recurată, nu cade sub incidența categoriilor de hotărâri irevocabile prevăzute de art.452 alin.(1) ce pot fi contestate cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție. Or, circumstanțele enunțate atestă, că celelalte categorii de hotărâri judecătorești irevocabile, nu sunt pasibile de drept de a fi contestate prin intermediul recursului în anulare.

Recursul în anulare declarat împotriva unei hotărâri judecătorești irevocabile, dar prin care nu a fost soluționat fondul cauzei penale, nu are suport legal.

Conform art.456 alin.(1) și art.432 alin.(2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul când recursul nu îndeplinește cerințele de conținut, situație ce persistă în cauza dată.

5. În conformitate cu prevederile art.art.456, 432 alin.(1), (2) pct.1), alin.(3) Cod de procedură penală, Colegiul penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de avocatul Carabețchi Dumitru în numele condamnatului *Rotaru Ion*, împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 07 iulie 2020, pe motiv că nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut.

Decizia este irevocabilă, pronunțată motivat la 08 aprilie 2021.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Toma Nadejda